

Akos Doma

SZÜLETÉSNAPI ÜDVÖZLET

Valamikor nem sokkal az ezredforduló előtt, vidékről utaztam Frankfurtba, a könyvvásárra. A hátizsákomban – abban a téves hiszemben, hogy a könyvvásárok alkalmasak efféle tranzakciók lebonyolítására – egy kiadásra váró regény kéziratának részleteit, valamint a magyar standnak egy pohár borra vonatkozó meghívóját vittem magammal. Itt véletlenül beszédbe elegyedtem egy hölgygel, aki Ingrid Krügerként mutatkozott be, s akiről nem tudtam, hogy Nádas Péter kiváló német szerkesztője. Egyszercsak megkérdezte tőlem – aki nem sokkal korábban fordítottam Földényi F. László Heinrich von Kleistről szóló testes könyvét németre –, nem volna-e kedvem próbafordítást csinálni. A szöveg Nádas Péter egyik filmnovellája volna, amivel már többen is megpróbálkoztak, de az eredeti hangvétele senki sem találta el.

Megpróbáltam. Nem sokkal később meglepetésemre pozitív reakció érkezett, a hang megvan, jó lesz. Utólag arra gondolok, hogy a fordítás valószínűleg azért sikerült, mert az eredetivel szemben érzett szent tiszteletemben az egyetlen lehetséges megoldást választottam: nagyon ragaszkodtam a szöveghez, ritmusához, szórendjéhez, még annak árán is, hogy esetleg merev vagy száraz lesz a fordítás.

Nádas Péterrel Ingrid Krügernél találkoztam először személyesen, Berlinben. Beszélgetésünk közben kiderült, hogy gyerekként ugyanabban az újlipótvárosi Duna-parti utcában lakott, amelyben a sokat szapult Kádár-érában én annyi felhőtlen hetet és hónapot töltöttem a nagyszüleimnél. Véletlen, nem is fontos. Nádas Péter *A fotográfia szép története* című művéből készült fordításom 2001-ben jelent meg, ugyanabban az évben, mint első regényem, a *Der Müßiggänger*, amelynek kéziratát annak idején feleslegesen megsétáltattam.

Az évek során Nádas Péter számos esszéjét és cikkét, rendkívüli fényképeivel teli albumait és *Spurensicherung* címmel 2007-ben egy tanulmánykötetét fordítottam le, s volt még személyes találkozásunk is és egy pompás hagymaleves. Néhány évvel ezelőtt kaptam tőle egy e-mailt, amelyben elmesélte, hogy egy New York-i fogadáson Susan Sonntagnál megszólította őt a házigazda magántitkára. A fiatalember, B. Y. felfigyelt a nevemre, mint néhány művének fordítójáéra, és ezért érdeklődött nála felőlem. Kiderült, hogy első angliai barátomról volt szó, akivel egy iskolába jártam a Temze-parti Maidenheadben, abban a sznob kisvárosban, amelyben három ember egy csónakban még partra sem akart szállni, s amelyben családom erről mit sem sejtve annak idején letelepedett.

Nádas Péter és Ingrid Krüger Berlinben Nádas német nyelvű képzőművészeti esszékötetén dolgoznak, 2012. Szepesi Dávid felvétele.

Az önmagában banális véletlen, amely két, egymást 35 évvel korábban szem elől tévesztő gyerekkori barát útjait két kontinensen keresztül ily módon keresztelte, számomra tökéletes bizonyítékot jelentett arra nézve – mintha bizonyításra szorulna egyáltalán –, hogy a világ tényleg kicsi, s inkább a benne uralkodó véletlen a nagy. Ezt racionálisan összetákolva és egy értelmesnek tűnő végcéllal megtoldva sorsnak, gondviselésnek, Isten útjainak szokás nevezni. Én, kedves Péter, inkább szerencsés véletleneket kívánok Neked a jövőben is.

Hessky Orsolya fordítása